

Ontwerp- en Aannemingsovereenkomst (op basis van UAV-gc) Kind-/Tienercentrum Riekstraat Gaffelstraat Purmerend

DE ONDERGETEKENDEN:

- I. **Gemeente Purmerend**, gevestigd te (1441 DM) Purmerend aan de Purmersteenweg 42, krachtens het machtigingsbesluit portefeuillehouders 2009 rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer P. Verkroost, wethouder Ruimtelijke Ordening, handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders d.d.2026 kenmerk, hierna te noemen "**de Opdrachtgever**"

en
- II. **<NAAM>**, gevestigd te <ADRES>, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer <NUMMER>, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **<NAAM>**, hierna te noemen "**Aannemer**"

NEMEN IN AANMERKING:

- Opdrachtgever heeft een aanbesteding gehouden voor het de uitvoering van een werk bestaande uit het ontwerp en de realisatie van een kind-/tienercentrum, zoals in deze overeenkomst nader te omschrijven - verder te noemen: "het Werk" - naar aanleiding waarvan Opdrachtgever heeft besloten om het Werk aan de Aannemer te gunnen;
- Partijen wensen een en ander in een schriftelijke overeenkomst vast te leggen;

VERKLAREN HET VOLGENDE TE ZIJN OVEREENGESKOMEN:

Algemeen

Art. 1. Definities, Bijlagen en uitlegbepalingen

1. In deze overeenkomst hebben de hierna cursief weergegeven begrippen de daarachter weergegeven betekenis:

Acceptatie Een door de Opdrachtgever aan de Aannemer gedane mededeling van geen bezwaar, als beschreven in art. 34; de handelingen die Opdrachtgever in dit kader verricht kunnen worden aangeduid als "Accepteren" en de betreffende procedure staat bekend als Acceptatieprocedure.

art. artikel

Beslisproducten Documenten welke ingevolge de Overeenkomst door de Aannemer aan de Opdrachtgever ter beoordeling dienen te worden voorgelegd.

Dag Kalenderdag

DRB De overeenkomstig art. 63 ingestelde raad ter behandeling en beslechting van geschillen uit de Overeenkomst.

Kwaliteitsplan Het voor de uitvoering van de Overeenkomst door de Aannemer op te stellen op het door de Aannemer gehanteerde Kwaliteitssysteem gebaseerde plan, zoals nader omschreven in art. 21.

Leveringsomvang De omvang van de leveringsverplichtingen van de Aannemer, alsmede de eisen die aan de door hem te leveren diensten en producten worden gesteld, een en ander zoals omschreven in het als Bijlage 1 aan de Overeenkomst te hechten document.

Meer- en minderwerkaanspraken Eventuele aanspraken op verrekening van de Aannemer in verband met wijzigingen in de Leveringsomvang, zoals nader omschreven in art. 12.

Mijlpalen De op grond van art. 5.4 in de Planning als zodanig aangegeven momenten welke kritisch zijn voor de voortgang van het Project en het niet halen waarvan de Opdrachtgever recht geeft op boetes als omschreven in art. 16.1.

Ontwerpfase De fase waarin de Aannemer Ontwerpproducten bestemd voor het Werk zal vervaardigen.

Onderhoudstermijn De termijn na Oplevering als bedoeld in art. 44, gedurende welke de Aannemer gehouden is de in dat artikel genoemde gebreken te herstellen.

Onder opdrachtnemer De in art. 3.5 genoemde (rechts)persoon.

Ontwerpproducten De voor rekening en risico van de Aannemer te vervaardigen ontwerptekeningen, technische omschrijvingen, etc., benodigd voor de realisatie van het Werk.

Overlegstructuur De in art. 28 geregelde structuur Bijlage 7.

Partijen De partijen bij de Overeenkomst.

Planning Het in art. 5 nader omschreven overzicht van alle voor de realisatie van het Project noodzakelijke activiteiten, in de tijd uitgezet, aan de Overeenkomst gehecht als Bijlage 2.

Programma van Eisen De door de Opdrachtgever aan het Werk gestelde eisen op het gebied van functionaliteit, ruimtelijke indeling en beheersbaarheid, welke bepalend zijn voor de door de Aannemer te ontwikkelen Ontwerpproducten en welke zijn opgenomen in het als Bijlage 1 hieraan gehechte document Leveringsomvang.

Project Alle werkzaamheden, leveringen en diensten benodigd om tot realisatie volgens Programma van Eisen van het Werk te komen.

Privaatrechtelijke Medewerking De situatie waarin er geen beletselen van privaatrechtelijke aard meer bestaan om het Werk te kunnen realiseren en om dit na Oplevering te kunnen gebruiken overeenkomstig het Programma van Eisen.

Publiekrechtelijke Medewerking De situatie waarin er geen beletselen van publiekrechtelijke aard meer bestaan om het Werk te kunnen realiseren en om dit na Oplevering te kunnen gebruiken overeenkomstig het Programma van Eisen.

Overeenkomst Deze overeenkomst.

Stelposten De onderdelen van de Aanneemsom als opgenomen in Bijlage 3.

Stuurgroep Het in art. 29 bedoelde overlegorgaan.

Termijnstaat De in art. 9.2 bedoelde en als Bijlage 4 hieraan gehechte staat waarin de door de Opdrachtgever te betalen betalingstermijnen zijn opgenomen.

UAV-GC 2005 De Uniforme Administratieve Voorwaarden voor Geïntegreerde Contracten 2005.

Uitvoeringsdocument Het Ontwerpproduct, bestaande uit een gedetailleerde technische omschrijving en detailtekeningen, op basis waarvan de Aannemer het Werk zal uitvoeren.

Uitvoeringsduur De tussen Partijen overeen te komen termijn waarbinnen de realisatie van het Werk zal worden uitgevoerd, zoals nader omschreven in art. 6.

Werk Het bouwwerk, overeenkomstig de Overeenkomst door de Aannemer uit te voeren.

2. De in het voorgaande lid omschreven definities kunnen in enkelvoud en meervoud worden gebruikt.

3. De bepalingen in de considerans maken van de Overeenkomst deel uit.

4. Kopjes boven artikelteksten maken geen deel uit van de bepalingen van deze artikelen en zijn slechts bedoeld als omschrijving van het daarin geregelde.

5. Van de Overeenkomst maken tevens de hierna te noemen bijlagen onverbrekelijk deel uit:

Bijlage 1 Leveringsomvang

Bijlage 2 Planning

Bijlage 3 Stelposten

Bijlage 4 Termijnstaat

Bijlage 5 Overzicht Beslisproducten

Bijlage 6 Bankgarantie van [Bank] d.d. [datum]

Bijlage 7 Organogram van de Overlegstructuur

Bijlage 8 Opleveringsprotocol

Bijlage 9 Concept-Reglement DRB

6. Voor zover de in het vorige lid genoemde bijlagen op het moment van tekenen van de Overeenkomst nog niet gereed zijn, zullen deze, nadat deze door beide Partijen zijn overeengekomen, door hen beiden ondertekend als allonge aan de Overeenkomst worden gehecht.

7. Indien onderdelen van de Overeenkomst tegenstrijdig zijn met de bijlagen of met ingevolge de Overeenkomst te sluiten overeenkomsten gelden de volgende voorrangregels:

- a. een nieuw geschreven of getekend document gaat voor een oud geschreven of getekend document;
- b. een beschrijving gaat voor een tekening;
- c. een bijzondere regeling gaat voor een algemene regeling;
- d. met dien verstande, dat regel a gaat voor regel b en c, en regel b voor regel c.

Art. 2. Algemene Verplichtingen Aannemer - Leveringsomvang

1. De Aannemer zal, tegen betaling van de Aanneemsom, alle leveringen en diensten welke zijn omschreven in de Leveringsomvang verrichten binnen de daarvoor gestelde Uitvoeringstermijn.

2. De Leveringsomvang van de Aannemer is beschreven in het als Bijlage 1 aan de Overeenkomst gehechte document, waarin onder meer is opgenomen:

- a. Het Programma van Eisen
- b. Alle door de Aannemer te verrichten diensten en leveringen
- c. Kwaliteitskader Huisvesting Kinderopvang

3. De Aannemer zal op basis van het Programma van Eisen en het Kwaliteitskader Huisvesting Kinderopvang de in de Overeenkomst beschreven Ontwerpproducten vervaardigen en deze overeenkomstig de Planning ter Acceptatie aan de Opdrachtgever aanbieden.

4. De Aannemer zal overeenkomstig de Planning het Werk uitvoeren conform het door hem vervaardigde Uitvoeringsdocument en dit ter Oplevering aan de Opdrachtgever aanbieden.

5. Op de Aannemer rust een waarschuwingsplicht voor alle tegenstrijdigheden, onjuistheden en fouten in door de Opdrachtgever aan de Aannemer verstrekte aanwijzingen en Acceptaties die de Aannemer mede gelet op de door de Opdrachtgever van de Aannemer en van zijn opdrachtnemers verlangde deskundigheid hadden dienen op

te vallen. Negeren van deze waarschuwingsplicht kan de Aannemer zelf aansprakelijk doen zijn voor de betreffende tegenstrijdigheden, onjuistheden en fouten.

Art. 3. Algemene Verplichtingen Opdrachtgever

1. De Opdrachtgever zal volledig en naar beste kunnen meewerken aan de Overlegstructuur en alle voor het Project noodzakelijke gegevens tijdig - dat wil zeggen volgens de Planning - en volledig aanleveren.
2. De Opdrachtgever zal volgens de Planning de voor het Project benodigde gronden en registergoederen aan de Aannemer ter beschikking stellen.
3. De Opdrachtgever zal overeenkomstig de Planning de Beslisproducten en alle overige mededelingen, verzoeken en rapporten van de Aannemer (doen) beoordelen althans voor zover zij daartoe is gehouden.
4. De Opdrachtgever zal de voor betaling in aanmerking komende declaraties van de Aannemer overeenkomstig de bepalingen van de Overeenkomst voldoen.

Art. 4. Gezamenlijke verplichting - "Partnering"

1. Partijen beschouwen het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid dat het Werk binnen de door hen overeengekomen Planning en voor de overeengekomen Aanneemsom zal worden opgeleverd. Zij zullen zich gezamenlijk sterk maken voor het bereiken van dit doel. Zij zien elkaar als partners in dit proces en niet als partijen met tegengestelde belangen. Daar waar mogelijk en waar nodig zullen zij - zoveel mogelijk op voet van gelijkwaardigheid - in de organisatie van dit project samenwerken. Mochten zich gedurende de looptijd van het Project problemen voordoen dan zullen Partijen in goed en gemeen overleg zich sterk maken voor een oplossing van dit probleem die hun gemeenschappelijke belangen zoveel mogelijk recht doet.

Tijd

Art. 5. Planning

1. Als Bijlage 2 aan de Overeenkomst is de Planning gehecht.
2. De Planning geeft alle activiteiten weer, welke dienen te leiden tot Oplevering van het Werk aan de Opdrachtgever, zoals verwerving van de grond, het verkrijgen van de benodigde Privaat- en Publiekrechtelijke medewerking, het aanleveren van Ontwerpproducten en andere Beslisproducten, de goedkeuring van Beslisproducten vanwege de Opdrachtgever.
3. De Planning geeft steeds aan welke acties noodzakelijk zijn voor een verdere voortgang van het Project (kritieke pad) en welke acties daarvan door de betrokken Partijen dienen te worden genomen.
4. De Planning ordent de uitvoering van het Werk met behulp van Mijlpalen.
5. De Aannemer is verantwoordelijk voor het beheer en actualisering van de Planning, rekening houdende met de meest recente feiten en omstandigheden.
6. De Aannemer kan in overleg met de Opdrachtgever de Planning onderverdelen in gedetailleerde plannings. Deze gedetailleerde plannings zijn gebaseerd op de Planning en op de algemene uitgangspunten in de Overeenkomst. De gedetailleerde plannings

behoeven de Acceptatie van de Opdrachtgever indien de Opdrachtgever zulks wenselijk acht.

7. De voortgang van het Project ten opzichte van de Planning wordt steeds besproken in de Stuurgroep.

Art. 6. Uitvoeringsduur

1. De Uitvoeringsduur voor het Werk bedraagt 180 Dagen en vangt aan twee weken nadat de aan alle volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. De voor het Project noodzakelijke Publiekrechtelijke Medewerking, als bedoeld in artikel 48 is in een onherroepelijke vorm verkregen;
 - b. De voor het Project noodzakelijke Privaatrechtelijke Medewerking (inclusief grondverwerving) als bedoeld in artikel 49 is verkregen;
 - c. Alle voor de betreffende fase van het Project noodzakelijke Beslisproducten zijn door de Opdrachtgever goedgekeurd.

Art. 7. Afwijkingen van de Planning en de Uitvoeringsduur

1. Indien aanpassing en/of verdere uitwerking van de Planning noodzakelijk blijkt, zal de Aannemer zo spoedig mogelijk ter Acceptatie een aangepaste Planning aan de Opdrachtgever voorleggen, onder vermelding van alle maatregelen die de Aannemer zal treffen om de nadelige gevolgen te voorkomen of te ondervangen. De aangepaste Planning is een Beslisproduct.
2. In beginsel laten aanpassingen in de Planning de Uitvoeringsduur onverlet.
3. De Uitvoeringsduur kan worden aangepast indien, door oorzaken buiten de risicosfeer van de Aannemer gelegen, welke oorzaken ten tijde van het aangaan van de Overeenkomst redelijkerwijs niet bij het bepalen van de Uitvoeringsduur behoeften te worden meegenomen, het Project niet binnen de Uitvoeringsduur kan worden gerealiseerd zonder het doen van aanmerkelijke investeringen door de Aannemer. Zulks kan zich onder meer voordoen ingeval van omstandigheden als bedoeld in artikel 54 en ingeval van voor risico van de Opdrachtgever komende omstandigheden - waaronder onder meer wordt verstaan: vertragingen in de beslissingen ten aanzien van Beslisproducten, het opdragen door de Opdrachtgever van zodanige wijzigingen in het ontwerp voor het Project dat de Aanneemsom met meer dan 5% wordt overschreden, dan wel het ontijdig opdragen van wijzigingen in het ontwerp.

Geld

Art. 8. Aanneemsom

1. De Aanneemsom is gebaseerd op de Leveringsomvang, de op het moment van ondertekenen van de Overeenkomst bekende gegevens ten aanzien van Publiekrechtelijke medewerking, terrein, bodemgesteldheid en overheidsvoorschrift, de daaruit af te leiden risicoverdeling en het Programma van Eisen.
2. De Aanneemsom bedraagt €, exclusief de daarover verschuldigde Omzetbelasting.
3. Van de Aanneemsom maken deel uit de Stelposten zoals benoemd in Bijlage 3.
4. De Aanneemsom is prijsvast tot oplevering.

Art. 9. Betalingsverplichtingen Opdrachtgever

1. De betalingsverplichting van de Opdrachtgever onder de Overeenkomst bestaat in het doen van de volgende termijnbetalingen:
 - i. Een termijn, groot [A]% van de Aanneemsom bij aanbidding ter Acceptatie van het Definitief Ontwerp
 - ii. Een termijn, groot [B]% van de Aanneemsom bij aanbidding ter Acceptatie van het Uitvoeringsdocument
 - iii. Maandelijkse termijnen, tezamen groot $[95 - (A+B)]\%$ van de Aanneemsom tijdens de Uitvoering van het Werk
 - iv. Een termijn van 2,5% van de Aanneemsom bij Oplevering van het Werk
 - v. Een termijn van 2,5% van de Aanneemsom bij het einde van de Onderhoudstermijn.
2. De termijnen zijn opgenomen in de als Bijlage 4 hieraan gehechte Termijnstaat, welke door de Aannemer is opgesteld op basis van de Planning.
3. Het betalen dan wel verrekenen van de Meer- en Minderwerkaanspraken van de Aannemer, vier weken na Acceptatie c.q. na uitvoering daarvan, welk van beide momenten het laatste in de tijd is gelegen. kan worden vastgesteld.

Art. 10. Declaraties

1. Declaratie van de Aanneemsom geschiedt bij wege van declaraties. Deze declaraties dienen door de Aannemer in tweevoud ter Acceptatie te worden verzonden aan:
2. Uitgangspunt daarbij is dat betaling plaatsvindt op het moment dat een bepaald vooraf omschreven product is geleverd of het Werk een vooraf omschreven fase heeft bereikt en overeenkomstig een vooraf in de Kwaliteitsplan omschreven kwaliteitsniveau is verricht, alsmede naar evenredigheid met de door of in opdracht van de Aannemer geleverde producten of verrichte werkzaamheden.
3. Bij de Declaratie bevindt zich de Rapportage als bedoeld in artikel 30.
4. Indien de declaratie niet voldoet aan de daaraan krachtens de Overeenkomst te stellen eisen dan zal de Opdrachtgever de Aannemer daarvan binnen een week mededeling doen.
5. De Opdrachtgever zal steeds binnen een redelijke termijn, doch uiterlijk binnen twee weken beoordelen of de stand en de kwaliteit van het Werk Acceptatie van de declaraties rechtvaardigt.
6. Betaling van declaraties kan nimmer worden uitgelegd als goedkeuring van de daardoor bestreken door de Aannemer verrichte werkzaamheden.
7. Betaling van de volgens de declaraties verschuldigde bedragen zal geschieden binnen _____ Dagen na Acceptatie door Opdrachtgever daarvan of, indien overeenkomstig de in artikel 63 neergelegde geschillenregeling mocht komen vast te staan dat de Opdrachtgever op onredelijke gronden Acceptatie blijkt te hebben onthouden, binnen _____ Dagen na declaratiedatum.
8. Indien de Opdrachtgever de ingevolge de overeenkomst verschuldigde betalingen niet tijdig verricht en de vertraging niet het gevolg is van een omstandigheid waarvoor de Aannemer verantwoordelijk is, heeft deze aanspraak op vergoeding van rente tegen het wettelijk percentage met ingang van de dag, waarop de betaling uiterlijk had moeten geschieden. De rentevordering van de Aannemer zal nimmer omvatten rente van rente.

Art. 11. Bankgarantie

1. Tot zekerheid voor de richtige nakoming van hun verplichtingen uit de Overeenkomst heeft de Aannemer door _____ de als Bijlage 6 aan de Overeenkomst gehechte bankgarantie ten bedrage van _____ doen stellen, zijnde __% van de Aanneemsom.
2. De Opdrachtgever zal de bankgarantie bij Oplevering aan de Aannemer retourneren, tenzij de Aannemer op dat moment nog werkzaamheden dient te verrichten met een waarde van meer dan 2,5% van de Aanneemsom.
3. De Opdrachtgever zal alleen dan onder de bankgarantie mogen trekken nadat tussen Partijen volgens de in artikel 63 neergelegde geschillenregeling gehoudenheid tot betaling van dat bedrag door de Aannemer vaststaat.

Art. 12. Meer en Minderwerkaanspraken

1. Wijzigingen in de Leveringsomvang leiden alleen dan tot Meer- en Minderwerkaanspraken indien:
 - a. De Aannemer van de Opdrachtgever een aanwijzing heeft om tot een dergelijke aanpassing leidende wijzigingen de Leveringsomvang en de daaruit voortvloeiende wijzigingen in het Definitief Ontwerp of het Uitvoeringsdocument uit te voeren, of
 - b. Zulks uit de Overeenkomst voortvloeit.Overigens is de Aanneemsom vast en voor de duur van het Werk onveranderlijk, behoudens de overigens in de Overeenkomst opgenomen regelingen en bepalingen.
2. De Aannemer zal indien hij verzoekt om een Meer- of Minderwerkaanspraak ieder verzoek hiertoe gemotiveerd en gestaafd met de daarvoor ondersteunende documenten bij de Opdrachtgever indienen. Uitsluitend indien de Aannemer, nadat zijn voorstel daartoe door de Opdrachtgever - met inachtneming van de Acceptatieprocedure - is geaccepteerd, een schriftelijke aanwijzing van Opdrachtgever heeft ontvangen, kan verrekening van Meer- of Minderwerkaanspraken plaatsvinden.
3. Het in dit hoofdstuk van de Overeenkomst ten aanzien van Meer- of Minderwerkaanspraken geregelde is van overeenkomstige toepassing op verzoeken om aanpassing van de Uitvoeringsduur, de Termijnstaat, de Planning, Ontwerpproducten dan wel reeds overeengekomen prestaties of andere krachtens de Overeenkomst door de Opdrachtgever te Accepteren prestaties van de Aannemer.

Art. 13. Aanpassingen in Leveringsomvang op verzoek Opdrachtgever

1. Indien de Opdrachtgever tijdens de looptijd van het Project aanpassingen wenst in de Leveringsomvang, of in reeds geaccepteerde Ontwerpproducten, dan zal de Aannemer op zo kort mogelijke termijn na een daartoe strekkend verzoek aan de Opdrachtgever kenbaar maken welke consequenties deze aanpassingen naar het oordeel van de Aannemer tot gevolg hebben voor - althans voor zover toepasselijk - de Planning, de Termijnstaat, de Opleveringsdatum, het Uitvoeringsdocument of de Aanneemsom.
2. De Aannemer zal de aldus voorgestelde wijzigingen eerst uitvoeren na Acceptatie van het wijzigingsvoorstel, op basis van een daartoe strekkende opdracht van de Opdrachtgever.
3. Aanpassingen in de Leveringsomvang als bedoeld in dit artikel zullen tot verrekening van Meer- of Minderwerkaanspraken kunnen leiden indien van de Aannemer meer wordt verlangd dan redelijkerwijs binnen de Overeenkomst en binnen de Aanneemsom van hem kan worden geleverd, behoudens indien deze aanpassingen zijn toe te rekenen aan danwel voor risico komen van de Aannemer.

4. Indien de Opdrachtgever de noodzaak tot wijzigingen als bedoeld in het voorgaand artikellid reeds in een eerder stadium had kunnen onderkennen, zonder dat hij de Aannemer daarvan destijds in kennis had gesteld, zullen de gevolgen van dergelijke wijzigingen als Meer- of Minderwerkaanspraak worden verrekend, indien het - gelet op de omstandigheden van het geval - alsdan onredelijk zou zijn de Aannemer met de gevolgen daarvan te belasten.

Art. 14. Aanpassingen in Leveringsomvang op verzoek Aannemer

1. De Aannemer is niet bevoegd de Leveringsomvang, dan wel door de Opdrachtgever ingevolge de Acceptatieprocedure geaccepteerde Ontwerpproducten, de Uitvoeringsduur, de Termijnstaat, de Planning of reeds overeengekomen prestaties dan wel andere krachtens de Overeenkomst door de Opdrachtgever te Accepteren prestaties van de Aannemer eenzijdig te wijzigen, dan wel anders uit te voeren zonder Acceptatie van dergelijke wijzigingen door de Opdrachtgever.

2. Indien de Aannemer van oordeel is dat (onderdelen van) de Leveringsomvang, reeds geaccepteerde Ontwerpproducten, de Uitvoeringsduur, de Termijnstaat, de Planning, of reeds overeengekomen prestaties dan wel andere krachtens de Overeenkomst door de Opdrachtgever te Accepteren prestaties van de Aannemer dienen te worden herzien, dan wel tijdens de uitvoering blijkt dat daarvan dient te worden afgeweken, dan zal hij dit met redenen omkleed en onder vermelding van alle daaraan verbonden consequenties onverwijld en schriftelijk aan de Opdrachtgever melden. Daarbij dient de Aannemer aan te geven welke maatregelen noodzakelijk zijn om de eventuele (nadelige) consequenties voor de Planning, de Termijnstaat, de Opleveringsdatum en het Uitvoeringsdocument te ondervangen. De door de Aannemer voor te stellen wijzigingen dienen te passen binnen de Leveringsomvang en mogen de functionaliteit en de fundamentele eigenschappen van de Leveringsomvang niet aantasten.

3. Aanpassingen als bedoeld in dit artikel zullen niet leiden tot verrekening van Meer- of Minderwerkaanspraken of tot bijstelling van de Uitvoeringsduur, tenzij de oorzaak van de aanpassingen in de risicosfeer van de Opdrachtgever ligt.

Art. 15. Stelposten

1. Ten aanzien van de in Bijlage 3 genoemde Stelposten geldt het bepaalde in § 34 UAV-GC 2005 dienovereenkomstig met dien verstande dat de betreffende bestedingen vooraf dienen te worden geaccepteerd door de Opdrachtgever.

Art. 16. Boetes wegens niet halen Mijlpalen en te late Oplevering

1. De Aannemer zal wegens het niet halen van een of meerdere Mijlpaaldata aan de Opdrachtgever een boete verbeuren van € 50,- per Dag.

2. De tijdens de uitvoering van het Werk eventueel aldus door de Opdrachtgever met de Aannemer te verrekenen boetes zullen gezamenlijk nimmer meer bedragen dan de eventueel door de Aannemer aan de Opdrachtgever verschuldigde boete wegens te late Oplevering van het Werk.

3. De Aannemer zal de Opdrachtgever een boete zijn verschuldigd van € 50,- per Dag dat het Werk later door de Aannemer aan de Opdrachtgever zal worden opgeleverd.

4. Geen boete wordt opgelegd voor de zowel binnen als na bedoelde termijn gevallen dagen, dat de oplevering door overmacht is vertraagd, voor zover daarmee bij een verleende verlenging van de Uitvoeringstermijn geen rekening is gehouden.

Art. 17. Verrekening boetes

1. Boetes worden verbeurd enkel ten gevolge van het verschijnen van de bepaalde dag, zonder dat deswege een ingebrekestelling nodig is om daarvan te doen blijken.
2. Het bedrag van de boetes, dat ingevolge de Overeenkomst verrekenbaar is, zal bij de eerstvolgende Declaratie of Declaraties met de Aannemer worden ingehouden. Indien verrekening op deze wijze niet mogelijk is, is de Opdrachtgever gerechtigd de boetes op andere wijze te verhalen.

Art. 18. Verpanding of overdracht van vorderingen op Opdrachtgever

1. Het zal de Aannemer niet zijn toegestaan haar vorderingen op de Opdrachtgever te verpanden of over te dragen behoudens voorafgaande toestemming van de Opdrachtgever welke toestemming niet op onredelijke gronden zal worden onthouden.

Art. 19. Ketenaansprakelijkheid

1. Voor zover van toepassing vrijwaart de Aannemer de Opdrachtgever voor aanspraken van de bedrijfsvereniging of de Ontvanger der Rijksbelastingen in verband met de betaling door de Aannemer of diens Onderopdrachtnemers van Loonbelasting, premies volksverzekeringen en premies sociale verzekeringen die zij verschuldigd worden in verband met dit werk.
2. In dit verband zal de Aannemer het daarmee verband houdende gedeelte van facturen van zijn Onderopdrachtnemers uitsluitend storten op G-rekeningen van zijn Onderopdrachtnemers, dan wel - indien zulks tussen hen is overeengekomen - direct aan de Uitvoeringsinstantie Sociale Verzekeringen dan wel de Ontvanger - en hij zal er op toezien dat de Onderopdrachtnemers hun Onderopdrachtnemers op eenzelfde wijze zullen betalen.

Kwaliteitsborging, Veiligheid en Gezondheid, toezien en toezicht

Art. 20. Kwaliteitssysteem

1. De Aannemer draagt als deskundige aannemersorganisatie in alle opzichten zorg voor de vereiste kwaliteit van de door hem te leveren diensten, leveringen en werken.
2. De Aannemer waarborgt dat bij de uitvoering van het Werk een doeltreffend kwaliteitssysteem zal worden toegepast dat is afgestemd op ontwerp en uitvoering van de werkzaamheden onder de Overeenkomst.
3. Het in lid 2 van dit artikel bedoelde kwaliteitssysteem moet voldoen aan de voor het Werk relevante eisen van de NEN-EN-ISO 9001:2000, of daaraan gelijkwaardig. Het kwaliteitssysteem dient zodanig doeltreffend te zijn dat alle werkzaamheden voortvloeiend uit de Overeenkomst beheerst worden uitgevoerd en uitsluitend producten bevatten, waarvan is vastgesteld dat zij voldoen aan de in de Overeenkomst vastgestelde eisen en dient aan de Opdrachtgever ter Acceptatie te worden aangeboden.

4. De Opdrachtgever kan het kwaliteitssysteem, indien dit niet is gecertificeerd, laten toetsen door een hiertoe door de Raad voor Accreditatie geaccrediteerd Instituut.

Art. 21. Kwaliteitsplan

1. De Aannemer zal op de in de Planning aangegeven datum een Kwaliteitsplan ter Acceptatie aan de Opdrachtgever aanbieden.
2. Het Kwaliteitsplan benoemt de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de personen in de organisatie. Verder wordt daarin de organisatie beschreven en worden de informatiestromen vastgelegd tussen de Aannemer, de Opdrachtgever en de uitvoerende opdrachtnemer van de Aannemer. Tevens wordt daarin inzicht gegeven in de verificaties, toetsingen en keuringen welke door de Aannemer worden uitgevoerd en wordt aangegeven welke producten voor Acceptatie zullen worden aangeboden aan de Opdrachtgever. Voorts zijn daarin - indien de Aannemer dit opportuun acht - de deelwerkplannen en keuringsplannen benoemd en is aangegeven welke deelwerkplannen voor Acceptatie worden aangeboden aan de Opdrachtgever en welke ter informatie aan de Opdrachtgever zullen worden verstrekt.
3. Het Kwaliteitsplan bevat ten minste volgende onderwerpen:
 - a. De te bereiken kwaliteitsdoelstellingen in verband met het Werk;
 - b. De stappen binnen de processen die samen de operationele gewoonten van de Aannemer en/of zijn opdrachtnemers bepalen;
 - c. De specifieke toewijzing van verantwoordelijkheden, bevoegdheden en middelen gedurende de verschillende stadia van het Werk;
 - d. De specifieke (schriftelijk) vastgelegde procedures en instructies die moeten worden toegepast;
 - e. Passende programma's voor beproevingen, keuringen, onderzoek en audits tijdens daarvoor in aanmerking komende stadia (zoals Ontwerp- en Uitvoeringsfase);
 - f. Een (schriftelijk) vastgelegde procedure voor wijzigingen en aanpassingen;
 - g. De beschrijving van de te volgen werkwijze die borgt dat bij de activiteiten aan de door de Opdrachtgever in de Overeenkomst gestelde eisen en randvoorwaarden wordt voldaan, met inbegrip van de door de Aannemer te treffen corrigerende maatregelen;
 - h. Een beschrijving van de uit te voeren kritieke werkzaamheden voor het Werk met verwijzing naar de Planning;
 - i. Methodes teneinde te waarborgen dat naleving van overheidsvoorschriften wordt bereikt;
 - j. Een methode voor de behandeling van wijzigingen of aanpassingen van het Kwaliteitsplan volgens bestaande procedures tijdens de voortgang van de Ontwerpfase en de Uitvoeringsfase;
 - k. Een methode voor het meten van de mate waarin de kwaliteitsdoelstellingen voor kritieke onderdelen worden bereikt;
 - l. De gegevens met betrekking tot de verificatie en registratie en eventuele overige gegevens waarmee wordt aangetoond dat aan de ingevolge de Overeenkomst te stellen eisen wordt voldaan;
 - m. De indeling van de Rapportage.
4. Indien de Aannemer moet afwijken, afwijkingen of tekortkomingen constateert van het kwaliteitssysteem en/of Kwaliteitsplan, zal hij dit terstond aan de Opdrachtgever melden. Deze melding zal schriftelijk geschieden. Binnen vijf werkdagen daarna zal de Aannemer aan de Opdrachtgever berichten welke corrigerende maatregelen zullen worden genomen

onder vermelding van de daaraan verbonden consequenties; een consequentie kan zijn dat de corrigerende maatregelen de Acceptatie van de Opdrachtgever behoeven.

5. De Aannemer zal bij de uitvoering van het Werk strikt volgens het Kwaliteitsplan werken. Tevens zal hij zijn opdrachtnemers verplichten volgens het Kwaliteitsplan te werken.

Art. 22. Veiligheid en Gezondheid

1. De Aannemer is verantwoordelijk voor de veiligheid en gezondheid op het Werk.
2. De Aannemer zal bij het opstellen van zijn V&G-plan en bij de uitvoering van het Werk stipt de in de Leveringsomvang genoemde ter zake geldende voorschriften van de Opdrachtgever in acht nemen.
3. Tijdens de Ontwerpfase is de Aannemer, voor zover nodig namens de Opdrachtgever, verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden, als omschreven in artikel 2.31 van het Arbeidsomstandighedenbesluit.
4. Tijdens de Uitvoeringsfase is de Aannemer verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden, als omschreven in de artikelen 2.33 en 2.34 van het Arbeidsomstandighedenbesluit.
5. In dit kader zal de Aannemer steeds tijdig binnen de in het Arbeidsomstandighedenbesluit genoemde termijnen de V&G-plannen ter Acceptatie aan de Opdrachtgever toezenden.
6. De kosten voor het uitvoeren van V&G-taken zijn inbegrepen in de Aanneemsom.

Art. 23. Toezien

1. De Opdrachtgever is bevoegd erop toe te zien dat de uitvoering van het Werk geschiedt conform de bepalingen van de Overeenkomst waaronder in het bijzonder het bepaalde omtrent de kwaliteitsborging, veiligheid en gezondheid. Dit Toezien kan zich in het bijzonder uitstrekken over:
 - a. het bijwonen van keuringen en beproevingen van producten;
 - b. het bijwonen van activiteiten in kritieke fasen van productieprocessen;
 - c. de registratie van de kwaliteit;
 - d. door de Aannemer of diens opdrachtnemers gehouden en te houden interne en externe audits.
2. Bedoeld Toezien moet kunnen plaatsvinden op alle locaties waar de werkzaamheden ter uitvoering van het Werk worden verricht. De Aannemer zal daartoe alle noodzakelijke medewerking verlenen en op verzoek alle hiervoor benodigde documenten (zoals interne auditrapporten en kwaliteitsregistraties), monsters, gebruikelijke (test)apparatuur etc. ter beschikking stellen aan de Opdrachtgever, zonder aanspraak op enige vergoeding daarvoor.
3. De resultaten van de door de Aannemer geïnitieerde keuringen, beproevingen, dimensiecontroles, inspecties, e.d. dienen direct na het verkrijgen daarvan op lijsten te worden vermeld en voor inzage aan de Opdrachtgever beschikbaar te zijn gedurende de looptijd van de Overeenkomst.
4. Indien naar het oordeel van de Opdrachtgever de eventueel noodzakelijke corrigerende maatregelen structureel onvoldoende worden genomen, zal de Opdrachtgever overgaan tot het instellen van toezicht als bedoeld in het volgende artikel.

Art. 24. Toezicht

1. Indien tengevolge van herhaaldelijk niet naleven of ondoeltreffendheid van het Kwaliteitsplan, producten met tekortkomingen aan de Opdrachtgever ter Acceptatie worden aangeboden, dan wel wegens het herhaaldelijk niet naleven van het V&G-plan de daarin neergelegde veiligheids-, en gezondheidsdoelstellingen niet kunnen worden gehaald, kan de Opdrachtgever besluiten tot ingebrekestelling en het nemen van corrigerende maatregelen. De door de Opdrachtgever voor rekening van de Aannemer te nemen maatregelen kunnen inhouden het uitoefenen van strikt toezicht op de uitvoering door de Opdrachtgever en/of het overgaan tot het zelf keuren van producten. Deze maatregelen blijven gehandhaafd tot het moment dat de Aannemer heeft aangetoond dat de door hem getroffen corrigerende maatregelen geëffectueerd en doeltreffend zijn. Een dergelijke handelwijze door de Opdrachtgever beperkt de aansprakelijkheid van de Aannemer in generlei opzicht.

Projectorganisatie, rapportage, communicatie, acceptatie, Onderopdrachtnemers

Art. 25. Projectorganisatie

1. Partijen houden een projectorganisatie in stand, bestaande uit een Overlegstructuur, een rapportage- en een acceptatiesysteem.
2. De projectorganisatie is er op gericht om de voortgang van het Project efficiënt te bewaken en Partijen over en weer zo goed mogelijk in staat te stellen om hun taken en verantwoordelijkheden uit de Overeenkomst te kunnen nakomen.

Art. 26. Gemachtigden Opdrachtgever

1. De Opdrachtgever zal twee personen aanwijzen die zijn gemachtigd om hem gedurende de looptijd van de Overeenkomst in de in dit hoofdstuk genoemde Overlegstructuur ten aanzien van alle zaken en onderwerpen de uitvoering van de Overeenkomst betreffende, zonder enige beperkingen, als zijn vertegenwoordigers op te treden en de Opdrachtgever ter zake te binden, alsmede plaatsvervangers daarvan. Bij de ondertekening van de Overeenkomst zijn [namen] als vertegenwoordigers en [namen] als plaatsvervangers benoemd.
2. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat ten minste één van de aldus benoemde vertegenwoordigers te allen tijde bereikbaar is.
3. Voorts is de Opdrachtgever bevoegd om een of meer deskundigen aan te wijzen die de voortgang en de kwaliteit van de verrichtingen van de Aannemer kunnen beoordelen. De Opdrachtgever draagt van deze deskundigen zelf de kosten.

Art. 27. Gemachtigden Aannemer

1. De Aannemer zal twee personen aanwijzen om hem gedurende de looptijd van de Overeenkomst in de in dit hoofdstuk genoemde Overlegstructuur ten aanzien van alle zaken en onderwerpen de uitvoering van de Overeenkomst betreffende, zonder enige beperkingen, als zijn vertegenwoordiger op te treden en de Aannemer ter zake te binden, alsmede plaatsvervangers daarvan. Bij de ondertekening van de Overeenkomst zijn [namen] als vertegenwoordigers en [namen] als plaatsvervangers benoemd.
2. De Aannemer zorgt ervoor dat ten minste één van de aldus benoemde vertegenwoordigers te allen tijde bereikbaar is.

Art. 28. Overlegstructuur

1. Partijen zullen elkaar over en weer steeds tijdig en naar behoren informeren over al die zaken, feiten en omstandigheden welke voor de voortgang van het Project van belang zijn of kunnen zijn.
2. Daartoe zullen Partijen de Overlegstructuur in het leven roepen, welke bestaat uit een Stuurgroep, waarin de voor het Project verantwoordelijke vertegenwoordigers van Partijen zijn opgenomen, en een aantal overleggroepen op de operationele niveaus.
3. De samenstelling van de Overlegstructuur is weergegeven in Bijlage 7.

Art. 29. Stuurgroep

1. De Stuurgroep dient om de voortgang van het gehele Project te bewaken.
2. Telkens wanneer dit door een der partijen noodzakelijk wordt geacht, doch ten minste een maal per vier weken, zal de Aannemer een vergadering van de Stuurgroep beleggen, waaraan de vertegenwoordigers van Partijen zullen deelnemen. De Aannemer zal ten behoeve van deze vergadering een standaardagenda ontwikkelen.
3. De Aannemer zal de verslaglegging van deze vergaderingen verzorgen. De verslagen van deze vergaderingen worden door Partijen ondertekend.
4. De Stuurgroep kan besluiten derden uit te nodigen om de Stuurgroepvergadering bij te wonen.
5. Indien tijdens deze vergaderingen besluiten worden genomen welke kunnen leiden tot aanpassingen van de Planning, de Uitvoeringsduur, of de Aanneemsom, dan dienen deze apart schriftelijk te worden overeengekomen om Partijen te kunnen binden.

Art. 30. Rapportage

1. De Aannemer zal de Opdrachtgever gedurende de Ontwerp- en Uitvoeringsfase eens per vier weken schriftelijk en gedetailleerd informeren omtrent de voortgang en de resultaten van de ingevolge de Overeenkomst uit te voeren werkzaamheden.
2. De indeling van de Rapportage dient te zijn vermeld in het Kwaliteitsplan. De Rapportage zal steeds gelijktijdig worden ingediend met de Declaraties.
3. In deze Rapportage dient ten minste aandacht te worden besteed aan:
 - a. De vorderingen en de stand van het Project in relatie tot de Planning;
 - b. Af te handelen verzoeken om beslissingen op Beslisdocumenten;
 - c. Op het Werk aanwezig personeel, materieel en hulpmiddelen;
 - d. Alle bij de Aannemer gemelde schade aan het Werk;
 - e. De stand van zaken ten aanzien van de voor het Project benodigde Publiekrechtelijke Medewerking;
 - f. De stand van zaken ten aanzien van de voor het Project benodigde Privaatrechtelijke Medewerking;
 - g. Door de Aannemer in verband met het Project aangegane verplichtingen;
 - h. Aan- en afvoer van bouwstoffen;
 - i. Afvoer van milieubelastende stoffen;
 - j. Meer- en minderwerkaanspraken.

Art. 31. Interne communicatie

1. De contractstaal is Nederlands. Alle door de Aannemer op te stellen documenten, Ontwerpproducten, Kwaliteitsplannen, communicatie, etc., zullen in de Nederlandse taal dienen te zijn gesteld, tenzij de Opdrachtgever instemt met het opstellen daarvan in een andere taal.
2. Indien in de Overeenkomst of een daarop gebaseerde overeenkomst is voorgeschreven dat Partijen elkaar een mededeling zullen doen, dan zal dat in ieder geval een schriftelijke mededeling zijn, die langs de meest geeignende weg - aangetekende brief, fax met bevestiging of koerier - aan de andere partij dient te worden verzonden. De verzendende partij draagt het risico van ontvangst. Tenzij schriftelijk nader anders overeengekomen dienen deze mededelingen te worden geadresseerd aan de adressen zoals in aanhef dezes of in aanhef van de andere nog te sluiten overeenkomsten vermeld.

Art. 32. Externe communicatie - vertrouwelijkheid

1. Partijen zullen uitsluitend in onderling overleg mededelingen over de voortgang van het Project naar buiten doen.

Art. 33. Beslisproducten

1. In de Overeenkomst is een overzicht opgenomen van de bij het sluiten van de Overeenkomst bekende Beslisproducten; dat zijn documenten, voorstellen of andere producten, die door de Opdrachtgever dienen te worden geaccepteerd. Partijen kunnen gezamenlijk wijzigingen op de lijst overeenkomen.
2. In de Planning is opgenomen op welk moment op de Beslisproducten dient te zijn beslist, om op basis daarvan een volgende fase in het ontwerp of in de uitvoering over te gaan.
3. De in de Overeenkomst genoemde Ontwerpproducten zijn Beslisproducten.

Art. 34. Acceptatieprocedure

1. Indien in de Overeenkomst, in een naderhand door de Opdrachtgever volgens de Acceptatieprocedure geaccepteerd document of in nader overleg tussen Partijen is bepaald dat de Opdrachtgever een bepaald door de Aannemer vervaardigd document, declaratie, voorstel of product dient te Accepteren zal op de betreffende procedure de in dit artikel beschreven Acceptatieprocedure van toepassing zijn. Deze procedure geldt eveneens indien de Aannemer vrijwillig om Acceptatie verzoekt.
2. Acceptatie is een mededeling van geen bezwaar door de Opdrachtgever aan de Aannemer. Een dergelijke mededeling impliceert geenszins dat de Opdrachtgever enige verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid draagt voor het aldus geaccepteerde document, voorstel, declaratie of product van de Aannemer. Het risico voor de juistheid van het te accepteren product, voorstel of document blijft integraal bij de Aannemer rusten.
3. De Aannemer moet de aanvraag voor Acceptatie steeds schriftelijk en voorzien van de daarvoor naar de aard van het betreffende document en de fase waarin het Werk zich bevindt noodzakelijke begeleidende documenten, zoals keuringsrapporten, certificaten, tekeningen, en dergelijke, bij de Opdrachtgever indienen.
4. Een aanvraag voor Acceptatie moet steeds zodanig tijdig geschieden dat rekening houdende met de tijd die de beoordeling van de betreffende aanvraag redelijkerwijs vergt en rekening houdende met eventuele opmerkingen van de Opdrachtgever Acceptatie volgens de Planning kan plaatsvinden. Daartoe heeft de Aannemer in de Planning reeds

voorzien in een Acceptatieprocedure ten aanzien van een aantal voor de voortgang van het Werk noodzakelijke documenten, zoals mogelijk door de Aannemer op te stellen Deelwerkplannen en het Uitvoeringsdocument. In dit verband is in de Planning voorzien in een maximale Acceptatietermijn van 14 Dagen.

5. De Opdrachtgever zal de Aannemer steeds binnen de in de Planning of naderhand overeengekomen termijn, aan de Aannemer mededelen of tegen de door de Aannemer ingediende voorstellen of producten bezwaar bestaat. Indien de termijn tengevolge van niet aan de Opdrachtgever toerekenbare omstandigheden onvoldoende is, zal de Opdrachtgever dat binnen de termijn met redenen omkleed aan de Aannemer berichten. De Opdrachtgever zal alsdan, rekening houdende met de belangen van de Aannemer, zo spoedig mogelijk berichten of Acceptatie al dan niet heeft plaatsgevonden.

6. Indien de Opdrachtgever bezwaren heeft dan zal zij dit met redenen omkleed aan de Aannemer mededelen. De Aannemer zal dan binnen tien werkdagen reageren onder vermelding van de te treffen maatregelen op welke reactie de Acceptatieprocedure van toepassing is. Gedurende die termijn mag de Aannemer geen maatregelen nemen die een nadere correctie naar aanleiding van de bezwaren van de Opdrachtgever in de weg staan.

7. Indien achteraf mocht blijken dat de Opdrachtgever ten onrechte bezwaren tegen het ter Acceptatie voorgelegde product had dan wel ten onrechte een langere Acceptatietermijn heeft gebruikt dan onder de omstandigheden geoorloofd of gerechtvaardigd was, dan zal de Opdrachtgever de Aannemer die kosten vergoeden welke de Aannemer in dit verband noodzakelijkerwijs heeft moeten maken en welke door hem niet waren te beperken, inclusief eventueel gerechtvaardigde stagnatiekosten, dan wel acceleratiekosten of extra uitvoeringskosten ten gevolge van een door de Opdrachtgever vervolgens eventueel toegekende verlenging van de Uitvoeringsduur, doch uitsluitend voor zover deze kosten zijn toe te rekenen aan het niet tijdig kunnen nemen van een Acceptatiebeslissing door de Opdrachtgever.

8. Blijven Partijen van mening verschillen dan dienen zij overleg te plegen en staat zo nodig de weg naar de geschillenregeling open.

9. Zolang een te Accepteren Ontwerpproduct niet is geaccepteerd is het de Aannemer niet toegestaan het Werk voor wat betreft dat onderdeel te vervolgen.

Art. 35. Onderopdrachtnemers

1. Door de Aannemer in te schakelen Onderopdrachtnemers behoeven de voorafgaande Acceptatie van de Opdrachtgever.

2. Acceptatie zal niet worden gegeven indien de Aannemer geen adequate garanties kan bieden dat de betreffende Onderopdrachtnemers in staat zijn te werken onder het Kwaliteitsplan, het V&G-plan, c.q. de door de Opdrachtgever aangelegde en op de Overeenkomst toepasselijke voorschriften.

3. De Opdrachtgever is bevoegd om Acceptatie van Onderopdrachtnemers in te trekken indien tijdens de door hen uit te voeren werkzaamheden aan de Opdrachtgever blijkt dat zij niet in staat zijn te voldoen aan hetgeen in het vorige artikellid is vermeld. De Aannemer zal dan de betreffende Onderopdrachtnemer direct terugtrekken en zo nodig vervangen.

Ontwerpfase

Art. 36. Definitief Ontwerp en Uitvoeringsdocument

1. De Aannemer zal binnen de daarvoor in de Planning aangegeven termijn het Definitief Ontwerp en, na Acceptatie daarvan, het Uitvoeringsdocument opstellen.
2. Het Definitief Ontwerp en het Uitvoeringsdocument zijn gebaseerd op de Leveringsomvang, het Kwaliteitsplan, de Planning en de voorafgaande door de Opdrachtgever geaccepteerde Ontwerpproducten.
3. Het Definitief Ontwerp omvat:
 - a. De ruimtelijke en architectonische/ontwerp bepaling van het Project
 - b. De bouwkundige integratie van de constructies en werktuigbouwkundige en elektrische installaties
 - c. De materialisering en dimensionering van het bouwkundig werk en principe detaillering voor zover nodig van de architectonische bepaling/ontwerpuitgangspunten
4. Het Uitvoeringsdocument zal ten minste de navolgende elementen inhouden:
 - a. randvoorwaarden en uitgangspunten
 - b. belastingen in bouw- en eindfase
 - c. rekenmethodieken en ontwerpvoorschriften
 - d. onderzoeksmethoden
 - e. de gemaakte ontwerpberekeningen en ontwerptekeningen, inclusief principe-details
 - f. de haalbaarheid van het ontwerp ten aanzien van de realisatie,
 - g. dimensionering van de constructieonderdelen.
5. Het Uitvoeringsdocument dient te zijn gebaseerd op de stand der techniek en dient mede te zijn gebaseerd op, als waren zij er letterlijk in opgenomen, de voor het Werk relevante Nederlandse normen van de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut, of Europese normen.
6. Voorts dient het Uitvoeringsdocument te voldoen aan alle door de bevoegde overheden aan het Werk en aan het resultaat van het Werk te stellen en gestelde aanwijzingen, bestemmingsplannen, voorschriften, eisen, vergunningen, goedkeuringen en ontheffingen ingevolge de bij of krachtens de van toepassing zijnde publiekrechtelijke regelingen zoals onder meer in de Wet Ruimtelijke Ordening, de Woningwet, het Bouwbesluit, milieuwetgeving, Arbeidsomstandighedenwet, Arbeidsomstandighedenbesluit, Brand- en Veiligheidsvoorschriften, de plaatselijke provinciale en gemeentelijke verordeningen, alsmede de Wet Geluidhinder, worden gesteld.
7. Het Uitvoeringsdocument bevat een technische omschrijving van het Werk dat in technisch opzicht is gebaseerd op de RAW-systematiek, als vastgelegd in de Standaard RAW 2000, zoals laatstelijk gewijzigd ten tijde van het ondertekenen van de Overeenkomst, behalve voor zover de RAW-systematiek in strijd is met de bepalingen van de Overeenkomst, met in begrip van de Leveringsomvang [dan wel de STABU-systematiek].
8. Indien en voor zover de in dit artikel bedoelde voorschriften en normen zijn gewijzigd ten opzichte van die welke bekend waren of konden zijn op het moment van ondertekening van de Overeenkomst en zwaardere eisen aan het ontwerp stellen dan op dat moment voorzien, zullen Partijen in overleg treden over de wijze waarop een en ander binnen de Aanneemsom kan worden gerealiseerd. Indien dit niet mogelijk is, kunnen daaruit Meer- of Minderwerkaanspraken voortvloeien.

Art. 37. Acceptatie Ontwerpproducten

1. De in het vorig artikel beschreven Ontwerpproducten zijn Beslisproducten.

2. De Opdrachtgever zal deze Ontwerpproducten overeenkomstig de in artikel 34 weergegeven Acceptatieprocedure beoordelen aan de hand van de daaraan in de Overeenkomst gestelde eisen. De Opdrachtgever neemt daarbij de Planning in acht.
3. De Opdrachtgever zal bij het Accepteren van aan haar voorgelegde Ontwerpproducten voorts rekening houden met het beginsel dat er sprake dient te zijn van detailcontinuïteit met het voorgaande door hem geaccepteerde op dezelfde materie betrekking hebbende product. Tevens zal de Opdrachtgever zich zoveel mogelijk onthouden van het plaatsen van commentaar bij de bij eerdere geaccepteerde Ontwerpproducten voor de Opdrachtgever reeds kenbare detaillering en de door de Opdrachtgever daarbij reeds gemaakte opmerkingen.
4. De Opdrachtgever geeft de Aannemer schriftelijk bericht over de uitkomst van de beoordeling. Het oordeel van de Opdrachtgever houdt in dat:
 - a. De Ontwerpproducten naar zijn oordeel voldoende zijn verantwoord, dus Acceptatie daarvan door de Opdrachtgever,
 - b. Of de Ontwerpproducten (op onderdelen) niet aan de gestelde eisen voldoen, in welk geval de Opdrachtgever dit met redenen omkleed zal aangeven en de Aannemer, met inachtneming van de Planning dan wel de Ontwerpproducten zal aanpassen.
5. Indien de Opdrachtgever het noodzakelijk acht dat de Aannemer wijzigingen aanbrengt in Ontwerpproducten, welke zijn gebaseerd op een ander voordien reeds geaccepteerd Ontwerpproduct, zal de Aannemer in beginsel zonder recht op verrekening van Meer- of Minderwerkaanspraken de betreffende wensen doorvoeren indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - a. De verlangde wijzigingen zijn niet te beschouwen als een wijziging in de Leveringsomvang en
 - b. De verlangde wijzigingen komen neer op een verbetering van het tot dan toe vervaardigde ontwerp, gelet op de Leveringsomvang en
 - c. Het is niet aan Opdrachtgever toerekenbaar dat de noodzaak tot deze wijzigingen niet eerder is opgemerkt.
6. Indien op de in de Planning uiterlijk daartoe voorziene datum geen hier bedoelde Ontwerpproducten met inachtneming van de Acceptatieprocedure zijn geaccepteerd is de Aannemer in verzuim, behoudens voor zover deze vertraging is toe te rekenen aan de Opdrachtgever.
7. Acceptatie van de Ontwerpproducten door de Opdrachtgever schept geen enkele verantwoordelijkheid voor of risico bij de Opdrachtgever omtrent de deugdelijkheid van het daarin door de Aannemer neergelegde ontwerp.

Art. 38. Auteursrecht en overige intellectuele eigendomsrechten op Ontwerpproducten

1. Bij de uitvoering van het Werk kunnen voor auteursrechten vatbare werken (zijn) ontstaan als bedoeld in de Auteurswet 1912. De Aannemer is te beschouwen als maker van deze werken en als oorspronkelijk rechthebbende ten aanzien van de op deze werken rustende auteursrechten. Deze rechten gelden in ieder geval niet op onderdelen in het Werk welke oorspronkelijk door de Opdrachtgever zijn ontworpen.
2. De Aannemer zal zich nimmer op grond van aan hem toekomende auteursrechten verzetten tegen veranderingen welke de Opdrachtgever op enig moment aan het Werk zal aanbrengen. Noch zal de Aannemer zich er tegen verzetten indien de Opdrachtgever elementen uit het ontwerp overneemt in projecten welke hij als opdrachtgever doet uitvoeren.

3. Indien de Overeenkomst tussentijds wordt beëindigd of ontbonden is de Opdrachtgever gerechtigd het door de Aannemer vervaardigde werk door derden te doen uitvoeren. In dit verband zal de Aannemer op eerste verzoek van de Opdrachtgever de van het auteursrecht onderdeel uitmakende exploitatierechten op het ontwerp van het Werk aan de Opdrachtgever overdragen. Voorts zal de Aannemer zich jegens de Opdrachtgever of zijn rechtsopvolgers niet op deze rechten beroepen. In dat verband zal de Aannemer zonder enige vergoeding op bijbetaling aan de Opdrachtgever alle Ontwerpproducten en overige bij hem in bezit zijnde stukken, al dan niet in haar opdracht vervaardigd, overdragen, voor zover deze stukken althans naar het oordeel van de Opdrachtgever van belang zijn voor ontwerp en uitvoering van het Werk. De betalingen die de Opdrachtgever ingevolge de Overeenkomst aan de Aannemer verschuldigd is, worden geacht een redelijke vergoeding te zijn voor overdracht van het auteursrecht op het betreffende ontwerp.

4. De Aannemer zal met zijn opdrachtnemers regelingen treffen welke hem in staat stellen zijn verplichtingen uit hoofde van dit artikel na te komen. De Aannemer zal er voor zorgdragen dat hij jegens de Opdrachtgever steeds als maker van en als enige rechthebbende op de in dit verband vervaardigde voor auteursrecht vatbare werken kan gelden. Indien dit ondanks aantoonbare gepleegde inspanningen feitelijk niet mogelijk blijkt te zijn, zal de Aannemer beschrijven op welke gedeelten van de opdracht welke intellectuele eigendomsrechten van welke derden rusten.

5. De Aannemer is aansprakelijk voor alle schade, met inbegrip van gerechtelijke kosten en kosten van juridische en deskundige bijstand, die tijdens en na de looptijd van de Overeenkomst ontstaan in verband met rechten van intellectueel eigendom van derden, voor zover die inbreuk verband houdt met door of in opdracht van de Aannemer vervaardigde ontwerpen in het kader van de Overeenkomst.

Uitvoeringsfase

Art. 39. Start Uitvoeringsfase

1. De Aannemer dient uiterlijk op de in de Planning aangegeven datum een begin te maken met de Uitvoeringsfase van het Werk.
2. Indien deze datum niet gehaald kan worden dient het Werk aan te vangen binnen twee weken nadat de voor het Werk benodigde Publiek- en Privaatrechtelijke medewerking in onherroepelijke vorm voor handen is.

Art. 40. Toegang tot de bouwplaats

1. De Opdrachtgever, zijn vertegenwoordigers, alsmede de door hem aan te wijzen derden-deskundigen zullen gedurende de normale werktijden te allen tijde toegang hebben tot de bouwplaats, voor zover deze vertegenwoordigers door hun aanwezigheid de voortgang van het Werk niet onnodig ongunstig beïnvloeden.

Art. 41. Oplevering

1. Oplevering geschiedt door Acceptatie door de Opdrachtgever van het Werk, na melding door de Aannemer dat het Werk voltooid en voor Oplevering gereed is, volgens de in het Opleveringsprotocol (Bijlage 8) voorgeschreven procedure.

Art. 42. Herstel kleine gebreken

1. Kleine gebreken, die gevoeglijk voor een nog volgende betalingstermijn kunnen worden hersteld, zullen geen reden tot weigering van Oplevering mogen zijn, mits zij een eventuele ingebruikneming van het Werk niet in de weg staan.
2. De Aannemer is gehouden dergelijke gebreken zo spoedig mogelijk te herstellen.
3. Na herstel van de kleine gebreken dient de Aannemer een kennisgeving inhoudende dat de gebreken zijn hersteld bij de Opdrachtgever ter Acceptatie in te dienen.

Art. 43. Vervroegde ingebruikneming

1. De Opdrachtgever kan het Werk, voordat dit voltooid is, of een al dan niet voltooid onderdeel daarvan, in gebruik nemen of doen nemen mits de ingebruikneming een voldoende voortgang van het Werk niet in gevaar brengt.
2. De Opdrachtgever gaat hiertoe niet over dan nadat hij dit schriftelijk aan de Aannemer heeft medegedeeld en een opneming van het in gebruik te nemen Werk of onderdeel daarvan heeft plaats gevonden.
3. Indien door de ingebruikneming meer wordt verlangd van de Aannemer dan redelijkerwijs van hem kan worden gevergd, zal dit worden verrekend als meer werk. Indien door de ingebruikneming schade aan het Werk ontstaat komt deze schade niet voor rekening van de Aannemer. Door de in dit artikel bedoelde ingebruikneming (en opneming) wordt het werk, dan wel dat onderdeel, niet als opgeleverd beschouwd.

Aansprakelijkheid na oplevering - onderhoudstermijn en garanties

Art. 44. Onderhoudstermijn

1. Op het Werk geldt een Onderhoudstermijn van 24 maanden, welke termijn ingaat onmiddellijk na de dag waarop het werk als opgeleverd wordt beschouwd.
2. De Aannemer is gehouden gebreken, welke in de onderhoudstermijn aan de dag treden, op eerste verzoek van de Opdrachtgever te herstellen, met uitzondering echter van die, waarvoor de Opdrachtgever de verantwoordelijkheid draagt of waarvoor hij aansprakelijk is.
3. Het in het tweede lid bedoelde herstel geschiedt voor rekening van de Aannemer, tot genoegen van de Opdrachtgever en binnen een door hem in billijkheid te stellen termijn.
4. In de Onderhoudstermijn optredende schade aan het Werk is voor rekening van de Opdrachtgever, met uitzondering echter van die schade, welke het gevolg is van door de Aannemer verricht onvoldoend werk. In het laatste geval is het bepaalde in het derde lid van overeenkomstige toepassing.
5. Indien de Aannemer zich desgevraagd verbindt tot herstel van niet voor zijn rekening komende gebreken of schade aan het werk, geschiedt de verrekening daarvan als meerwerk.
6. Na afloop van de Onderhoudstermijn zal het werk wederom worden opgenomen om te constateren, of de Aannemer aan zijn verplichtingen heeft voldaan.

Art. 45. Verborgene gebrekenregeling

1. Na het einde van de Onderhoudstermijn is de Aannemer niet meer aansprakelijk voor tekortkomingen aan het Werk.
2. Het in het eerste lid bepaalde lijdt uitzondering:
 - a. indien het werk geheel of gedeeltelijk vergaat door een gebrek of door ongeschiktheid van de grond (artikel 1645 Boek 7A BW (oud));
 - b. indien het Werk, of enig onderdeel daarvan door schuld van de aannemer, zijn leverancier, zijn Onderopdrachtnemers of zijn personeel een verborgen gebrek bevat en de aannemer van zodanig verborgen gebrek binnen een redelijke termijn na de ontdekking mededeling is gedaan.
 - c. Een gebrek als bedoeld in het tweede lid onder *b* is slechts dan als een verborgen gebrek aan te merken, indien het tijdens Acceptatie van Ontwerpproducten, dan wel tijdens de Uitvoeringsfase dan wel bij de Oplevering door de Opdrachtgever redelijkerwijs niet onderkend had kunnen worden.
3. De rechtsvordering uit hoofde van een verborgen gebrek is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van vijf jaren na de in het eerste lid bedoelde dag.

Art. 46. Garanties

1. In het Programma van Eisen is opgenomen welke garanties door de Aannemer dienen te worden verstrekt.

Art. 47. Gebruiksaanwijzingen en opleiding

1. De Aannemer zal ten behoeve van de Opdrachtgever operatie- en onderhoudshandboeken opstellen, welke de Aannemer bij Oplevering aan de Opdrachtgever zal overhandigen overeenkomstig het Opleveringsprotocol. Deze producten dienen eveneens op CD-ROM ter beschikking te worden gesteld in een nader overeen te komen softwareprogramma.
2. De Aannemer zal een nader met de Opdrachtgever overeen te komen opleidingsprogramma voor de installaties in het Werk verzorgen. Hiervoor is een Stelpost opgenomen.

Risico's, bijzondere verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid

Art. 48. Verkrijgen Publiekrechtelijke Medewerking

1. De Aannemer draagt het risico met betrekking tot het verkrijgen van de voor de realisering van het Werk benodigde Publiekrechtelijke medewerking, op basis van de door de Aannemer vervaardigde Ontwerpproducten.
2. De Aannemer zal alle voor opzet en uitvoering van het Werk benodigde vergunningen of ontheffingen dan wel andere vormen van Publiekrechtelijke medewerking centraal bij de betreffende overheden aanvragen, zulks echter in nauw overleg met de Opdrachtgever. De ontvankelijke aanvragen moeten zijn ingediend uiterlijk op de in de Planning genoemde datum.
3. De kosten verbonden aan het verkrijgen van de Publiekrechtelijke medewerking zijn voor rekening van de Aannemer.
4. Ingeval tegen een te verlenen Publiekrechtelijke medewerking zienswijzen worden ingebracht, dan wel tegen een verleende Publiekrechtelijke medewerking bedenkingen

worden ingediend, bezwaar wordt gemaakt, beroep wordt ingesteld en/of een verzoek om een voorlopige voorziening wordt ingediend, zal de Aannemer zich voor eigen rekening in dat kader inspannen opdat de gevraagde Publiekrechtelijke medewerking alsnog wordt verleend, de verleende Publiekrechtelijke medewerking niet alsnog ongedaan wordt gemaakt en/of de uitvoering ervan niet wordt geschorst.

5. Ingeval het betreffende bestuursorgaan de gevraagde Publiekrechtelijke Medewerking niet dan wel niet tijdig verleent, zal Aannemer in overleg met de Opdrachtgever de daartegen openstaande rechtsmiddelen aanwenden teneinde langs die weg de gevraagde medewerking alsnog op de kortst mogelijke termijn te verkrijgen.

6. De Aannemer zal niet eerder tot de Uitvoeringsfase overgaan, dan nadat alle Publiekrechtelijke Medewerking, die benodigd is voor de realisering van het Werk, voorhanden is in een naar het inzicht van Partijen afdoende vorm. De Aannemer zal hiertoe de nodige voorzieningen opnemen in de Planning. Hiervan kan uitsluitend worden afgeweken op schriftelijke aanwijzing van de Opdrachtgever.

7. Op uiterlijk [datum] zal de Aannemer de Opdrachtgever inlichten of alle voor de aanleg van het Werk benodigde Publiekrechtelijke Medewerking voorhanden is in een naar het inzicht van Partijen afdoende vorm. Indien dit niet het geval mocht blijken te zijn zullen Partijen met elkaar in overleg treden om te onderzoeken of door middel van een aanpassing van de gereed zijnde Ontwerpproducten alle benodigde Publiekrechtelijke Medewerking alsnog in bedoelde afdoende vorm kan worden verkregen. De daaraan verbonden eventuele meerdere uitvoeringskosten zijn in beginsel voor rekening van de Aannemer.

8. Indien de Opdrachtgever naar aanleiding van dit overleg tot het oordeel komt dat het verkrijgen van alle benodigde Publiekrechtelijke medewerking in benodigde vorm op korte termijn niet te verwachten is, dan heeft Opdrachtgever de bevoegdheid de Overeenkomst op te zeggen. Hij gaat daartoe niet over dan nadat de DRB is gehoord.

9. De alsdan door Partijen in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst reeds gemaakte kosten blijven - voor zover deze nog niet door Aannemer zijn gedeclareerd en door Opdrachtgever met inachtneming van de Acceptatieprocedure zijn geaccepteerd - ten laste van de partij die deze kosten heeft gemaakt, en geen van de Partijen heeft alsdan tegenover de andere partij aanspraak op vergoeding van schade, in welke vorm dan ook, tenzij een der Partijen toerekenbaar tekort is geschoten.

Art. 49. Privaatrechtelijke Medewerking

1. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de tijdige beschikbaarheid van het bouwterrein en de daarvoor noodzakelijke Privaatrechtelijke Medewerking.

2. Indien verwerving van de benodigde gronden of verwerving van de voor het Werk benodigde Privaatrechtelijke Medewerking niet, niet geheel, of niet tijdig (dat wil zeggen niet volgens de Planning) mogelijk is zullen Partijen overleggen over aanpassing van de Planning of van de Overeenkomst.

3. Indien het in het voorgaande lid bedoelde overleg niet tot overeenstemming leidt zijn de bepalingen in art. 48.8 en art. 48.9 van overeenkomstige toepassing.

Art. 50. Risico Werk

1. Het Werk is voor rekening en risico van de Aannemer met ingang van de dag waarop hij met het Werk een aanvang neemt tot en met de dag waarop het Werk als voltooid en opgeleverd heeft te gelden.
2. Bij Oplevering gaat het risico van het Werk over op de Opdrachtgever.

Art. 51. Bodemgesteldheid en toestand terrein

1. De geologische en geotechnische toestand van het Terrein waarop het Werk zal worden uitgevoerd is geheel voor rekening en risico van de Aannemer, met uitzondering van die onderdelen waarvoor in de Overeenkomst een Stelpost is opgenomen.
2. De Aannemer zal voor zover naar zijn inzicht nodig het daarvoor eventueel benodigde bodemonderzoek voor eigen rekening doen uitvoeren en de resultaten daarvan in het Uitvoeringsdocument verwerken.
3. Tevens zal de Aannemer voor zover naar zijn inzicht nodig een milieutechnisch onderzoek doen verrichten ten einde de toestand van het Terrein te analyseren.
4. De Aannemer staat er jegens de Opdrachtgever voor in dat het terrein waarop het Werk wordt gerealiseerd tengevolge van de uitvoering van het Werk geen verontreinigingen zal gaan bevatten welke naar wettelijke voorschriften en milieuhygiënische inzichten een belemmering vormen voor de realisering c.q. het gebruik c.q. de instandhouding van het Werk. De Aannemer zal bij het (doen) uitvoeren van het Werk derhalve alle benodigde maatregelen treffen ter voorkoming van dergelijke milieuschade. Indien tijdens de uitvoering van het Werk schade voor het milieu dreigt of optreedt zal de Aannemer de Opdrachtgever daarvan onverwijld in kennis stellen, onder het doen van voorstellen voor maatregelen om de schadelijke gevolgen ongedaan te maken en verdere schade te voorkomen. Deze maatregelen behoeven de Acceptatie van de Opdrachtgever.
5. Voor zover op enig moment aangetroffen verontreinigingen dateren van voor het moment van start van het Werk is dit voor risico van de Opdrachtgever. De Aannemer zal de Opdrachtgever van deze verontreinigingen zo spoedig mogelijk in kennis stellen, waarna Partijen in gezamenlijk overleg zullen bezien welke maatregelen de betreffende vervuiling vergen. De Aannemer zal dergelijke grond in ieder geval niet aanwenden voor doeleinden waarvoor de betreffende grond, gelet op aard en mate van vervuiling, niet geschikt is.
6. Het risico van niet-natuurlijke obstakels in het terrein is voor de Aannemer, voor zover van de Aannemer redelijkerwijs kan worden gevergd dat zij deze met materieel dat zij bij de uitvoering van het Werk inzet kan verwijderen. Indien voor de verwijdering van deze obstakels bijzonder materieel dient te worden ingezet en dit naar het oordeel van de Aannemer zal moeten leiden tot verrekening van Meer- of Minderwerkaanspraken, zal de Aannemer de daarvoor in de Overeenkomst beschreven procedure volgen.
7. De aanwezigheid van bijzondere obstakels zoals archeologische vondsten en explosieven zal de Aannemer zo spoedig mogelijk aan de Opdrachtgever en aan de geëigende instanties melden. Voor zover dit gegeven de omstandigheden redelijkerwijs van de Aannemer kan worden gevergd zal hij, in overleg met de bevoegde bestuursorganen, bezien welke maatregelen dienen te worden genomen om vertraging in het Werk als gevolg van de verwijdering van deze obstakels te voorkomen.

Art. 52. Kabels en leidingen

1. De Aannemer is bekend met de zich in of langs het Werk bevindende kabels en leidingen, alsmede de voor het Werk relevante kenmerken daarvan. De Aannemer aanvaardt alle risico's en aansprakelijkheden daarvoor. Hij zal voor haar rekening en risico en in overleg met de bevoegde bestuursorganen, alsmede de beheerders en vergunninghouders van deze kabels en leidingen alle maatregelen treffen, inclusief het verleggen daarvan en het verkrijgen van de vereiste Publiekrechtelijke en Privaatrechtelijke Medewerking, die nodig zijn om het Werk ongestoord te kunnen uitvoeren.
2. De Aannemer is aansprakelijk voor alle schade die de Opdrachtgever mocht lijden indien de Opdrachtgever rechtens verplicht is om schade waarvoor hij mocht worden aangesproken door derden-eigenaren of derden in verband met beschadigingen aan kabels en leidingen in verband met het Werk, aan die derden te vergoeden en hij vrijwaart de Opdrachtgever ter zake.
3. De Aannemer zal tijdig zorg dragen voor de noodzakelijke meldingen bij het Kabel- en Leidingen informatie Centrum (KLIC) in de regio van de locatie van het Werk.

Art. 53. Schade aan het Werk

1. Onder schade aan het werk in de zin van dit artikel wordt verstaan schade aan het geheel of gedeeltelijk door de Aannemer ten behoeve van de Opdrachtgever gebouwde of gemaakte, aan de op of bij het werk aangevoerde bouwstoffen en voor het werk noodzakelijke hulpmiddelen. Onder schade aan bouwstoffen wordt tevens verstaan het verlies daarvan.
2. Van het ontstaan van schade aan het Werk geeft de Aannemer zo spoedig mogelijk, in elk geval binnen een week nadat hem daarvan is gebleken of had kunnen blijken, kennis aan de Opdrachtgever.
3. Onverminderd de aansprakelijkheid van Partijen krachtens de overeenkomst of de wet is schade aan het werk voor rekening van de Aannemer, tenzij deze schade het gevolg is van buitengewone omstandigheden tegen de schadelijke gevolgen waarvan de Aannemer in verband met de aard van het werk geen passende maatregelen heeft behoeven te nemen, en het onredelijk zou zijn de schade voor zijn rekening te doen komen.
4. Na het ontstaan van schade aan het werk is de Aannemer verplicht tijdig de nodige maatregelen tot beperking daarvan te treffen.
5. Schade aan het Werk, die is ontstaan ten gevolge van het niet nakomen van de in het tweede of vierde lid genoemde verplichting, is voor rekening van de Aannemer.
6. Schade aan het werk, welke voor rekening van de Aannemer is, zal door deze worden hersteld binnen de Planning, tenzij van de Aannemer redelijkerwijs niet kan worden verlangd, dat het herstel door hem geschiedt. In dit geval, alsmede indien redelijkerwijs van de Opdrachtgever niet kan worden verlangd, dat hij het herstel door de Aannemer laat verrichten, kan de Opdrachtgever in plaats daarvan een geldelijke vergoeding van de Aannemer vorderen.
7. Niet voor rekening van de Aannemer komende schade aan het werk zal, indien de Opdrachtgever daartoe de wens te kennen geeft en dit redelijkerwijs van de Aannemer kan worden verlangd, eveneens door deze worden hersteld binnen de Planning. In dit geval wordt het herstel als meerwerk verrekend.

Art. 54. Onvoorziene omstandigheden

1. Onder onvoorziene omstandigheden in de zin van de Overeenkomst wordt verstaan alle feiten en omstandigheden die zich tijdens de looptijd van de Overeenkomst mochten voordoen, die de Planning gunstig of ongunstig kunnen beïnvloeden en waarvan de Aannemer kan aantonen dat hij daarmee, ondanks de specifieke deskundigheid van hemzelf en zijn onderopdrachtnemers, de in de Overeenkomst neergelegde risicoverdeling tussen Partijen en de overige van belang zijnde omstandigheden, redelijkerwijs geen rekening had behoren te houden, of waarvan het - gelet op deze omstandigheden - onredelijk zou zijn om hem met de eventuele negatieve gevolgen daarvan te belasten.
2. Onder onvoorziene omstandigheden als bedoeld in de Overeenkomst wordt onder meer verstaan:
 - a. extreem onwerkbaar weer (dat wil zeggen weersomstandigheden die het op een dag gedurende langer dan acht aaneengesloten uren onmogelijk maken en volgens de Planning uit te voeren bewerking uit te voeren en waartegen de Aannemer redelijkerwijs geen maatregelen had behoeven te nemen) gedurende extreem lange periodes (dat zijn aaneengesloten periodes die ten minste drie maal zo lang zijn, als hetgeen de Aannemer op grond van de normale klimatologische omstandigheden ter plaatse kon verwachten);
 - b. overstromingen van of op het Werk;
 - c. aardbevingen;
 - d. oorlogsgeweld;
 - e. overheidsingrijpen van dien aard dat gedurende ten minste zeven Dagen verder doorwerken onmogelijk wordt (behalve voor zover dit ingrijpen het gevolg is van omstandigheden waarvoor de Aannemer verantwoordelijk is);
 - f. Stakingen in de branche van de Aannemer met een duur langer dan 30 Dagen;
 - g. Acties van belangenorganisaties die gedurende een periode van zeven Dagen of langer de werkzaamheden onmogelijk maken.
3. De Aannemer zal zo spoedig mogelijk nadat zij daarvan kennis heeft kunnen dragen de Opdrachtgever in kennis stellen van onvoorziene omstandigheden, zoals omschreven in deze afdeling van de Overeenkomst. Daarbij zal Aannemer gemotiveerd weergeven wat de consequenties zijn en voorstellen doen hoe met deze consequenties om te gaan. Deze voorstellen behoeven Acceptatie van de Opdrachtgever.
4. De Opdrachtgever zal op deze melding binnen veertien dagen reageren, of zoveel sneller als onder de gegeven omstandigheden noodzakelijk is.
5. Indien Partijen er niet in slagen binnen de Overlegstructuur overeenstemming te bereiken over de wijze waarop de gevolgen van de in dit artikel bedoelde omstandigheden zullen worden verdisconteerd, kan de meest gerede Partij zich wenden tot de DRB.
6. Indien dergelijke onvoorziene omstandigheden optreden zal de Aannemer in afwachting van een beslissing van de Opdrachtgever naar aanleiding van de in het vorige artikel bedoelde melding - zo nodig door het treffen van noodmaatregelen - alles in het werk stellen om de daaruit voortvloeiende schade aan het Werk te beperken, alsmede vertraging in de uitvoering van het Werk zoveel mogelijk te voorkomen. Hij zal de Opdrachtgever onverwijld in kennis stellen van de door haar getroffen noodmaatregelen.

Art. 55. Verzekeringen

1. De Aannemer dient de benodigde CAR- en aansprakelijkheidsverzekeringen aan te gaan waarin de Opdrachtgever als medeverzekerde zijn opgenomen. Deze verzekeringen dekken in ieder geval de volgende risico's:
 - a. (nader in te vullen)

Bijzonder verloop overeenkomst: tekortkoming, onvermogen, beëindiging, substitutie, overmacht en onvoorziene omstandigheden

Art. 56. Algemeen

1. Dit hoofdstuk regelt de omstandigheden waarin schadevergoedingsplicht aan de zijde van Partijen kan ontstaan, de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk kan worden beëindigd dan wel gewijzigd, de gevolgen daarvan, alsmede de gevolgen van overmacht of onvoorziene omstandigheden.

Art. 57. Beëindigings- en wijzigingsgronden (geheel of gedeeltelijk)

1. De Overeenkomst kan geheel of gedeeltelijk worden opgeschort beëindigd dan wel gewijzigd, dan wel ontstaan voor een Partij schadevergoedings- en andere bijzondere verplichtingen indien een van de volgende gevallen zich voordoet:
 - a. Schorsing c.q. beëindiging "for convenience" aan de zijde van Opdrachtgever (Artikel 58);
 - b. Wanprestatie aan de zijde van de Aannemer (Artikel 59);
 - c. Wanprestatie aan de zijde van Opdrachtgever (Artikel 61).

Art. 58. Geheel of gedeeltelijke beëindiging of wijziging "for convenience"

1. De Opdrachtgever is bevoegd om hem moverende redenen de uitvoering van het Werk voor het geheel of voor een gedeelte te schorsen. Hij gaat hiertoe niet over dan nadat de DRB hierover is gehoord.
2. Gedurende de schorsing is de Aannemer verplicht:
 - a. Gepaste maatregelen te nemen ter voorkoming en beperking van schade, die aan het Werk zou kunnen ontstaan;
 - b. Na te laten zowel hetgeen schade aan het Werk ten gevolge zou kunnen hebben als hetgeen de latere voortzetting zou kunnen bemoeilijken.
3. Voorzieningen die de Aannemer ten gevolge van de schorsing moet treffen, worden als meer werk met hem verrekend. Schade, die de Aannemer ten gevolge van de schorsing lijdt, wordt hem vergoed.
4. Indien de schorsing langer dan één maand duurt, kan de Aannemer bovendien vorderen, dat een evenredige betaling voor het uitgevoerde gedeelte van het werk plaats heeft.
5. Indien de schorsing van het gehele Werk langer duurt dan zes maanden is de Aannemer bevoegd het werk in onvoltooide staat te beëindigen.
6. De Opdrachtgever is bevoegd de Aannemer op te dragen het werk in onvoltooide staat te beëindigen.
7. Wanneer door voor rekening van de Opdrachtgever komende omstandigheden de uitvoering van het werk gedurende meer dan twee maanden ononderbroken is vertraagd, is de Aannemer bevoegd het werk in onvoltooide staat te beëindigen.
8. In het geval het Werk wordt beëindigd zal de Opdrachtgever zo spoedig mogelijk na de beëindiging het Werk overnemen. Hij is hier eerst toe bevoegd nadat hij de Aannemer het hem toekomende heeft betaald, althans daarvoor deugdelijke zekerheid heeft gesteld.
9. De Aannemer is tot aan de overneming van het werk door de Opdrachtgever gehouden de in het tweede lid bedoelde verplichtingen na te komen.
10. De Aannemer heeft bij een dergelijke beëindiging recht op de aannemingsom, vermeerderd met de kosten die hij als gevolg van de niet-voltooing heeft moeten maken

en verminderd met de hem door de beëindiging bespaarde kosten. Aanspraken van de Aannemer en de Opdrachtgever op hetgeen overigens ter zake van de Overeenkomst verschuldigd is blijven onverlet.

Art. 59. Tekortkoming aan de zijde van Aannemer

1. Ingeval Aannemer de op hem rustende verplichtingen niet nakomt en de Opdrachtgever hem deswege in gebreke stelt, zal de ingebrekestelling schriftelijk geschieden en zal de Opdrachtgever de Aannemer daarbij een redelijke termijn stellen om alsnog zijn verplichtingen na te komen.
2. Reeds voordat de gestelde termijn is verstreken, is de Opdrachtgever in dringende gevallen gerechtigd voor rekening van de Aannemer zodanige maatregelen te nemen als hij ten nutte van het Werk dienstig oordeelt. De Opdrachtgever gaat hiertoe niet over dan nadat de DRB is gehoord.
3. Ingeval de Aannemer voor de uitvoering van het Werk te weinig personeel of hulpmiddelen, dan wel hulpmiddelen van onvoldoend vermogen of gebrekkige hulpmiddelen bezit, waardoor naar het oordeel van de Opdrachtgever ontoelaatbare vertraging in de uitvoering ontstaat, zal de Opdrachtgever de Aannemer schriftelijk aanmanen de uitvoering te bespoedigen. Indien de Aannemer nalatig blijft, is de Opdrachtgever gerechtigd voor rekening van de Aannemer zodanige maatregelen te nemen als hij voor de vlotte totstandkoming van het werk dienstig oordeelt. De Opdrachtgever gaat hiertoe niet over dan nadat de DRB is gehoord.
4. Indien door in gebreke blijven of onvermogen van de Aannemer de Opdrachtgever het werk geheel of gedeeltelijk uitvoert, of door anderen doet uitvoeren, worden uit hoofde van de Overeenkomst verschuldigde betalingen opgeschort, totdat zal zijn gebleken, welk bedrag diensgevolge door of aan de Aannemer verschuldigd is. Art. 10.8 is dan niet van toepassing.
5. In de in het voorgaande lid bedoelde gevallen heeft de Opdrachtgever tevens het recht om voor rekening van de Aannemer rechtstreeks aan Onderopdrachtnemers en leveranciers een billijke vergoeding uit te keren voor de werkzaamheden en leveringen, waarvoor deze nog geen betaling genoten. De Opdrachtgever gaat hiertoe niet over dan na het advies van de DRB ter zake te hebben gehoord.
6. Indien de Aannemer nalatig blijft zijn verplichtingen na te komen, is de Opdrachtgever gerechtigd het werk voor rekening van de Aannemer te voltooien of te doen voltooien, onverminderd het recht van de Opdrachtgever op schadevergoeding. De Opdrachtgever heeft alsdan de mogelijkheid de Overeenkomst te ontbinden indien althans de tekortkoming dermate ernstig is dat instandhouding van de Overeenkomst niet van de Opdrachtgever kan worden gevergd en voorts is de Aannemer jegens de Opdrachtgever dan aansprakelijk voor de uit die nalatigheid voor de Opdrachtgever ontstane redelijkerwijs aan die wanprestatie toerekenbare schade. De Opdrachtgever gaat hiertoe niet over dan nadat het advies van de DRB is ingewonnen.
7. Indien de Aannemer schadeplichtig wordt in verband met tekortkomingen in de nakoming van haar verplichtingen jegens de Opdrachtgever is de Aannemer over deze schade de wettelijke rente verschuldigd met ingang van de dag waarop hij in gebreke is.

Art. 60. Financieel onvermogen aan de zijde van de Aannemer

1. Indien aan de Aannemer (voorlopige) surseance van betaling wordt verleend, komt te verkeren en de bewindvoerder dan wel de directie op sommatie daartoe van de Opdrachtgever niet binnen de door de Opdrachtgever gestelde termijn heeft verklaard de Overeenkomst gestand te zullen doen, zal de Overeenkomst zijn ontbonden. De DRB behoeft daarover niet te worden gehoord.
2. Indien de Aannemer in staat van faillissement komt te verkeren en de curator op sommatie daartoe van de Opdrachtgever ex art. 37 lid 1 van de Faillissementswet niet binnen de door de Opdrachtgever gestelde termijn heeft verklaard de Overeenkomst gestand te zullen doen, zal de Overeenkomst zijn ontbonden. De DRB behoeft daarover niet te worden gehoord.

Art. 61. Tekortkoming aan de zijde van Opdrachtgever

1. Van een tekortkoming van de Opdrachtgever is onder meer sprake in de volgende gevallen:
 - a. Indien de Opdrachtgever - na daartoe schriftelijk te zijn gesommeerd - niet of niet tijdig (dat wil zeggen niet volgens de Planning) een onder de Overeenkomst noodzakelijke goedkeuring op een Beslisproduct verricht;
 - b. Indien de Opdrachtgever - na daartoe schriftelijk te zijn gesommeerd - niet of niet tijdig een andere onder de Overeenkomst noodzakelijke handeling verricht;
 - c. Indien de Opdrachtgever een opeisbare betaling niet of niet tijdig verricht.
2. In de in het vorige artikellid onder *a* en *b* genoemde gevallen heeft de Aannemer recht op verlenging van de Uitvoeringsduur van het Werk indien althans de niet tijdige medewerking van de Opdrachtgever leidt tot een zodanige vertraging in de uitvoering van het Werk dat deze niet zonder aanmerkelijke kosten en inspanningen van de zijde van de Aannemer kan worden ingelopen. Voorts is de Aannemer alsdan gerechtigd de door hem dan wel de door de door hem gecontracteerde derden als gevolg van die vertraging te lijden schade op de Opdrachtgever te verhalen. De DRB dient hierover vooraf te worden gehoord.
3. Indien een vertraging ten gevolge van de in artikel 61 lid 1 onder *a* of *b* genoemde gevallen leidt tot vertraging in de Uitvoeringsduur van het Werk van meer dan zes maanden is de Aannemer daarnaast gerechtigd om de Overeenkomst te ontbinden. De DRB dient hierover vooraf te worden gehoord.
4. Indien de Opdrachtgever hetgeen de Aannemer volgens de Overeenkomst toekomt, niet of niet tijdig betaalt, of de Aannemer gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de Opdrachtgever het de Aannemer toekomende niet of niet tijdig zal betalen, is de Aannemer gerechtigd om van de opdrachtgever genoegzame zekerheid te verlangen. Indien de Opdrachtgever in gebreke blijft met het stellen van de door de Aannemer verlangde genoegzame zekerheid, is de Aannemer bevoegd:
 - a. hetzij de uitvoering van het werk te schorsen,
 - b. hetzij het werk in onvoltooide staat te beëindigen.
5. Met betrekking tot de schorsing respectievelijk de beëindiging in onvoltooide staat is het bepaalde in artikel 58 van overeenkomstige toepassing.
6. De in het vorige twee leden bedoelde bevoegdheden komen Aannemer eerst toe dan nadat de DRB hierover advies heeft uitgebracht.

Toepasselijk recht en geschillen

Art. 62. Toepasselijk recht

1. De Overeenkomst wordt beheerst door Nederlands recht.

Art. 63. Geschillen - Dispute Review Board

1. Deze regeling is van toepassing op de Overeenkomst en op alle op grond daarvan nader tussen partijen te sluiten overeenkomsten.
2. Er is een DRB die is of zal worden benoemd overeenkomstig het als Bijlage 9 aan de Overeenkomst gehechte reglement.
3. De DRB bepaalt zelf, in overleg met Partijen, zijn werkwijze, de frequentie van bijeenkomsten, de wijze van behandeling van geschillen en voorts al hetgeen hij voor een behoorlijke vervulling van zijn taken noodzakelijk acht.
4. Partijen zullen voorts volledige medewerking geven aan de DRB, de DRB toegang verschaffen tot het Werk en de DRB steeds gevraagd en ongevraagd alle stukken ter beschikking stellen en van informatie voorzien die naar het inzicht van de DRB voor een behoorlijk vervulling van zijn taken nodig is.
5. Partijen dragen in gelijke mate bij in de kosten van de DRB die zullen worden berekend overeenkomstig het in Bijlage 9 gegeven reglement.
6. De leden van de DRB zullen niet aansprakelijk zijn voor schade van welke aard dan ook, die Partijen stellen te lijden als gevolg van de werkzaamheden van de DRB.
7. Alle verschillen van inzicht die tijdens de uitvoering van de Overeenkomst tussen Partijen mochten rijzen zullen zo kort mogelijk na het constateren daarvan op initiatief van de meest gerede partij en voor zover mogelijk door goed en gemeen overleg, volgens de procedures die gelden in de uit de Overeenkomst voortvloeiende overlegstructuur, worden opgelost. Als een verschil van inzicht niet aldus kan worden opgelost wordt een dergelijk verschil van inzicht beschouwd als een Geschil.
8. Geschillen zullen door de meest gerede partij worden voorgelegd aan de DRB.
9. De DRB heeft de bevoegdheid om te bemiddelen in het Geschil.
10. De DRB kan op verzoek van een der Partijen omtrent een Geschil een advies geven. Partijen hebben beide de bevoegdheid de DRB te verzoeken het advies aan te merken als een bindend advies (een door een derde gegeven vaststelling als bedoeld in art. 7:900 lid 2 BW) en de DRB is bevoegd om een dergelijk bindend advies te geven, ook indien slechts een der Partijen daarom verzoekt.
11. Indien de DRB overeenkomstig het vorige lid een bindend advies geeft, zal het als zodanig tussen Partijen gelden en door hen worden nageleefd totdat het advies wordt herroepen krachtens in kracht van gewijsde gegaan vonnis van het overeenkomstig lid 16 bevoegde scheidsgerecht.
12. Indien een geschil aan de DRB wordt voorgelegd, heeft dit op zichzelf geen invloed op de Planning noch op de Opleveringsdatum.
13. Indien één der partijen zich niet met een overeenkomstig lid 10 als bindend aangemerkt advies van de DRB kan verenigen, zal zij dit binnen 15 werkdagen na de datum waarop het advies aan Partijen is uitgereikt aan de andere partij schriftelijk mededelen op een der wijzen als voorgeschreven in de Overeenkomst, onder verzending van een afschrift van die mededeling aan de DRB. De betreffende arbitrage dient vervolgens binnen zes maanden na het doen van de mededeling aanhangig te zijn gemaakt op straffe van niet-ontvankelijkheid. Deze termijn kan slechts met instemming van beide Partijen worden verlengd.
14. Indien geen der Partijen binnen de in lid 13 bedoelde termijn een dergelijke mededeling aan de andere partij heeft gedaan, heeft het advies van de DRB tussen partijen definitief

kracht van een door een derde gegeven vaststelling als bedoeld in art. 7:900 lid 2 BW (bindend advies) en is het advies nog slechts vernietigbaar overeenkomstig lid 18.

15. De DRB zal worden ontbonden zes maanden na het verstrijken van de Onderhoudstermijn.

16. Indien een der Partijen tijdig een melding heeft gedaan als bedoeld in lid 13, hebben beide Partijen het recht om het advies van de DRB te doen herroepen en het geschil in volle omvang te doen beslechten door een scheidsgerecht benoemd [volgens de statuten van de Raad van Arbitrage voor de Bouw zoals deze golden drie maanden voor ondertekening van de Overeenkomst. Op verzoek van een der Partijen zal een lid van het scheidsgerecht worden benoemd uit de buitengewone leden van voormelde Raad.] / [volgens het reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut. De plaats van arbitrage is (plaats) en het aantal arbiters bedraagt (een/drie)] / [volgens het (naam reglement)]. Het advies van de DRB wordt in dat geval - voor zover de beoordeling daarvan door het scheidsgerecht aan de orde is - niet geacht het karakter te hebben gehad van een door een derde gegeven vaststelling als bedoeld in art. 7:900 lid 2 BW (bindend advies), onverminderd het bepaalde in lid 11. Het scheidsgerecht is derhalve bevoegd in dat geval het geschil in volle omvang te toetsen.

17. Partijen zijn in de overeenkomstig lid 16 aanhangig te maken arbitrage niet-ontvankelijk indien zij omtrent het geschil niet eerst advies bij de DRB hebben ingewonnen, tenzij het een geschil betreft dat betrekking heeft op feiten en omstandigheden die eerst aan het licht zijn gekomen nadat de DRB was ontbonden.

18. Indien een der Partijen een geschil aan arbitrage wenst te onderwerpen waaromtrent de DRB een bindend advies heeft gegeven waarover partijen niet tijdig de in lid 13 bedoelde mededeling heeft gedaan, zal het bindend advies slechts vernietigbaar zijn indien een der omstandigheden als bedoeld in art. 7:904 BW zich voordoet. Het scheidsgerecht is alsdan bevoegd de zaak zelf af te doen.

19. De Aannemer zal in de overeenkomsten met zijn Onderopdrachtnemers en leveranciers een geschillenregeling opnemen welke identiek is aan die in dit artikel.

Aldus in tweevoud opgemaakt en ondertekend te _____ de _____

Opdrachtgever

Aannemer